

Názory veřejnosti na pád vlády M. Topolánka

Technické parametry

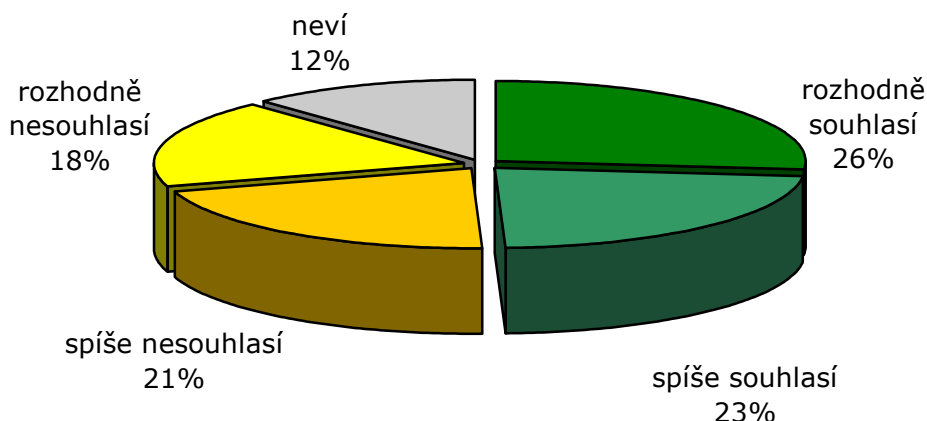
<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-04</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>30. 3. – 6. 4. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1056</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.63, PI. 64, PI 65, PI. 66, PI. 21, PI. 67,</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>15. května 2009</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Daniel Kunštát</i>

Součástí dubnového šetření CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i. bylo i několik otázek, které se týkaly vyslovené nedůvěry vládě Mirka Topolánka.

Nejprve byli všichni respondenti dotázáni, zda souhlasí nebo nesouhlasí s vyslovením nedůvěry vládě Mirka Topolánka.¹ Základní výsledky jsou uvedeny v grafu 1.

¹ Znění otázky: „Poslanecká sněmovna před pár dny vyslovila nedůvěru vládě Mirka Topolánka. Vy osobně s vyslovením nedůvěry souhlasíte nebo nesouhlasíte?“

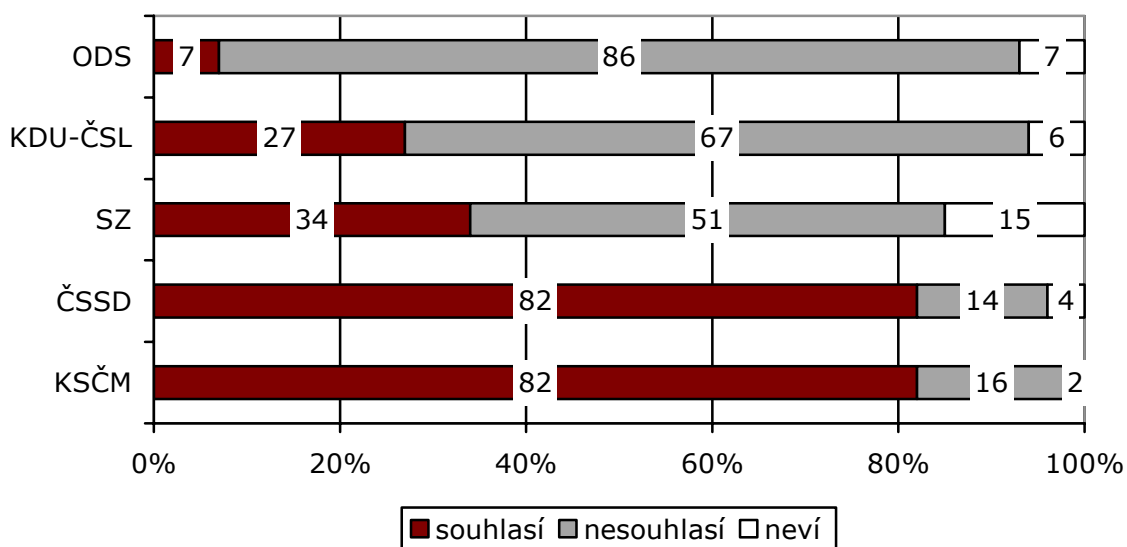
Graf 1: Souhlas s vyslovením nedůvěry vládě Mirka Topolánka

Téměř polovina dotázaných (49 %) vyjádřila souhlas s vyslovením nedůvěry vládě, naopak nesouhlas deklarovaly necelé dvě pětiny respondentů (39 %). Více než desetina (12 %) dotázaných nedokázala odpovědět a zvolila odpověď „neví“.

Názory na vyslovení nedůvěry vládě jsou přirozeně velmi výrazně diferencovány podle stranické identifikace respondentů. Z přehledu v grafu 2 je patrné, že přívrženci opozičních stran s vyslovením nedůvěry vládě v drtivé většině souhlasí (více než 8 z 10 oslovených sympatizantů ČSSD a KSČM), naopak voliči koaličních stran vyslovení nedůvěry většinou odmítají. U sympatizantů koaličních stran však lze zaznamenat větší diferenciaci v postojích k této otázce: Zatímco mezi voliči ODS zaznamenáváme jednoznačné odmítnutí (86 %), mezi voliči KDU-ČSL a zejména Strany zelených existuje nemalé procento těch, kteří pád vlády přijali pozitivně (27 % mezi voliči KDU-ČSL a 34 % mezi voliči SZ)

Graf 2: Souhlas s vyslovením nedůvěry vládě Mirka Topolánka podle stranických preferencí (v %)

Následně byly položeny otevřené otázky, mapující důvody souhlasu, resp. nesouhlasu s vyslovením nedůvěry vládě. Pro ty respondenty, kteří s vyslovením nedůvěry vládě souhlasili (N=534), byla položena otázka: „Z jakého důvodu

s tímto krokem souhlasíte?“. Naopak dotázaným, kteří s vyslovením nedůvěry vládě nesouhlasili (N=403), byla položena analogická otázka: „Z jakého důvodu s tímto krokem nesouhlasíte?“. Přehled výpovědí ilustrují tabulky 1 a 2.

Tabulka 1. Důvody souhlasu s vyslovením nedůvěry vládě (v %)

Negativní hodnocení vlády (obecně)	49
Nedostatek sociálního citění, vláda pravice	26
Vláda neměla mandát, slabá, rozhádaná vláda	15
Aféry vlády, korupce	14
Nedůvěra M. Topolánkovi	13
Kritika reforem (obecně)	12
Špatné řešení hospodářské krize	10
Špatné personální složení vlády	5
Nedůvěra ODS	4
Vláda neplnila sliby	4
Nutnost změny	4
Bez odpovědi	44
Celkem	200

Pozn.: Vzhledem k tomu, že každý respondent mohl uvést až dvě položky, činí součet všech možných odpovědí 200 %.

Jako důvody souhlasu s vyjádřením nedůvěry vládě bylo nejčastěji uváděno obecné negativní hodnocení vlády jako celku, dále „pravícovost“ resp. nedostatečné sociální ohledy vlády, poukaz na slabost a nejednotnost vlády, aféry a korupce spojená s vládou, negativní hodnocení premiéra, obecná kritika reforem a špatné řešení hospodářské krize. Ostatní uváděné důvody se objevily u méně než pěti procent respondentů

Tabulka 2 Důvody nesouhlasu s vyslovením nedůvěry vládě (v %)

Předsednictví EU	41
Dobrá práce vlády	25
Zbytečné, nic se nezmění	19
Vláda měla dodělat práci, dokončit reformy	14
Špatný obraz ČR v zahraničí	11
Nesouhlas s levicí	10
Politická nestabilita	9
Finanční krize	8
Nevhodný čas (obecně)	7
Zbytečnost předčasných voleb	7
Pozitivně o pravici	4
Podraz	3
Bez odpovědi	42
Celkem	200

Pozn.: Vzhledem k tomu, že každý respondent mohl uvést až dvě položky, činí součet všech možných odpovědí 200 %.

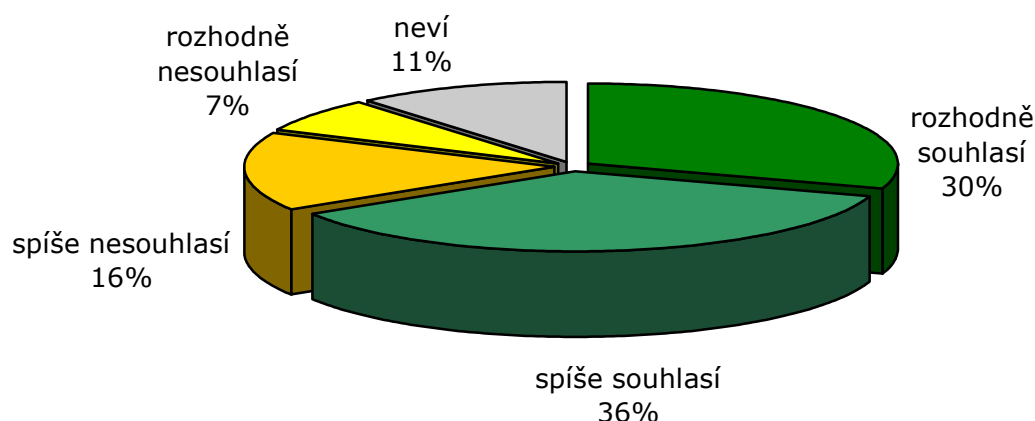
Dominantním důvodem pro vyslovení nesouhlasu s pádem vlády bylo stávající předsednictví EU, které uvedly dvě pětiny respondentů. Mezi významnými motivy se objevovaly také dobrá práce vlády, poukaz na zbytečnost vyslovení nedůvěry,

nutnost dokončení reforem, vytvoření špatného obrazu země v zahraničí, nesouhlas s levicí, strach z politické nestability a finanční krize.

Další dotaz byl směřován na souhlas s vypsáním předčasných voleb². Ze získaných dat vyplývá, že krátce po vyslovení nedůvěry vládě souhlasily s předčasnými volbami dvě třetiny respondentů (66 %), necelá čtvrtina (22 %) naopak s vypsáním předčasných voleb nesouhlasila. Podrobnější rozložení odpovědí je uvedeno v grafu 3.

Graf 3: Souhlas s vypsáním předčasných voleb

V souvislosti s koncem vlády Mirka Topolánka byl respondentům položen také dotaz, který mapoval celkové hodnocení činnosti vlády v klíčových oblastech.³ Podrobné výsledky přináší tabulka 3.

Tabulka 3: Hodnocení vlády Mirka Topolánka v jednotlivých oblastech (v %)

	Velmi dobře	Spíše dobře	Ani dobře, ani špatně	Spíše špatně	Velmi špatně
Zahraniční politika	6	31	32	18	6
Domácí politická scéna	2	16	25	31	23
Ekonomika	3	18	25	29	20
Celkový přínos státu	4	16	28	29	19

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „nevím“.

Z dat vyplývá, že nejlépe byla hodnocena činnost odstupujícího kabinetu v zahraniční politice, kdy 37 % respondentů ji hodnotilo jako dobrou (32 % jako ani dobrou, ani špatnou a 24 % jako špatnou). Naopak největší podíl negativního hodnocení (54 %) se objevil u hodnocení působení vlády na domácí politické scéně.

² Znění otázky: „V souvislosti s touto politickou situací se mluví také o vypsání předčasných voleb. Jste pro nebo proti vypsání předčasných voleb?“

³ Znění otázky: „Jak byste celkově hodnotil činnost vlády Mirka Topolánka od jejího vzniku až do vyslovení nedůvěry, pokud jde:“

Podobným způsobem byly zjišťovány názory na situaci v daných oblastech právě ve vazbě na vyslovení nedůvěry vládě.⁴ Obecně lze konstatovat, že ve všech sledovaných parametrech se dotázaní spíše přiklánějí k názoru, že se situace zhorší.

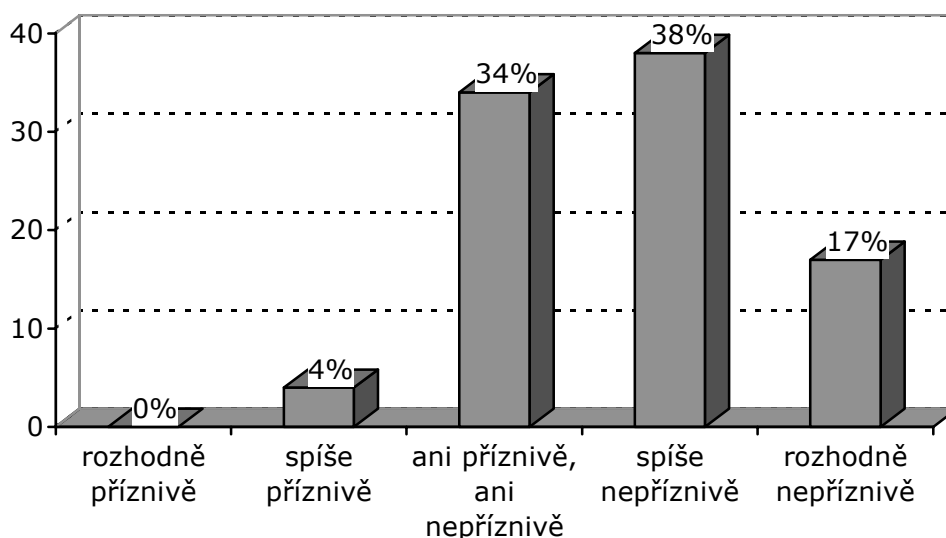
Tabulka 4: Situace po vyslovení nedůvěry (v %)

	Rozhodně se zlepší	Spíše se zlepší	Nezmění se	Spíše se zhorší	Rozhodně se zhorší
Zahraniční politika	1	11	46	24	7
Domácí politická scéna	3	21	36	26	8
Ekonomika	1	19	38	24	7
Celková situace ve státě	2	21	38	23	8

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „nevím“.

Poslední dotaz zjišťoval, jak ovlivní vyslovení nedůvěry vládě pozici ČR jako země předsedající Radě Evropské unie.⁵ Výsledky přináší graf 4.

Graf 4: Jak ovlivní vyslovení nedůvěry vládě pozici ČR jako země předsedající EU?

Pozn.: Dopočet do 100 % v tvoří odpovědi „neví“.

Ve názorech na vliv pádu vlády na pozici ČR jako země předsedající Radě EU ve veřejnosti poměrně jednoznačně převládá názor, že tento vliv bude nepříznivý: v tomto duchu se vyslovilo 55 % respondentů, přičemž pouhá 4 procenta oslovených zastávají stanovisko opačné. Více než třetina dotázaných se pak domnívá, že vyslovení nedůvěry na pozici ČR nebude mít žádný vliv.

⁴ Znění otázky: „Situace se podle Vás po vyslovení nedůvěry vládě zlepší, zhorší nebo se nezmění pokud jde:“

⁵ Znění otázky: „Jak podle Vás ovlivní vyslovení nedůvěry vládě Mirka Topolánka pozici České republiky jako země předsedající radě Evropské unie? Ovlivní ji...“